

OBSAH

Předmluva /15

1. UNIVERZALITA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA: JAKÉ JE MÍSTO OBECNÉHO MEZINÁRODNÍHO PRÁVA V OBDOBÍ JEHO FRAGMENTACE?

(Pavel Šturma, Vladimír Balaš, Veronika Bílková, Věra Honusková, Stanislava Hýbnerová, Jan Ondřej)

1.1 Východiska zkoumání: pojem fragmentace mezinárodního práva (Pavel Šturma) /18

1.2 Vztah mezi obecnými a speciálními pravidly mezinárodního práva (Pavel Šturma) /20

1.2.1 Různé pojetí normativních konfliktů spojených s *lex specialis* /20

1.2.2 Rozsah aplikace zásady *lex specialis* /22

1.2.3 Příklady odkazu na speciální pravidla v mezinárodním právu /23

1.2.4 Vztah mezi obecným a speciálním právem /25

1.3 Uzavřené režimy (*Self-contained regimes*) (Veronika Bílková) /27

1.3.1 Význam pojmu uzavřený režim /27

1.3.2 Přístup Komise OSN pro mezinárodní právo /29

1.3.3 Přístup nauky mezinárodního práva /31

1.3.4 Situace v jednotlivých uzavřených režimech /33

1.3.5 Závěry /35

1.4 Specializace a fragmentace ve vybraných oblastech mezinárodního práva (Pavel Šturma) /36

1.4.1 Mezinárodní právo ochrany lidských práv (Věra Honusková, Stanislava Hýbnerová) /36

1.4.2 Fragmentace mezinárodního práva a mezinárodní ekonomické právo (Vladimír Balaš) /45

1.4.3 Právo mezinárodních prostorů (Jan Ondřej) /54

1.4.4 Mezinárodní trestní právo (Pavel Šturma) /59

1.5 Princip systémové integrace pravidel z různých oblastí mezinárodního práva (Pavel Šturma) /66

1.6 Hierarchie pravidel mezinárodního práva (Pavel Šturma) /70

1.6.1 Vymezení pojmu hierarchie pravidel /70

1.6.2 Hierarchie založená na aplikační přednosti podle čl. 103 Charty OSN	/71
1.6.3 Hierarchie založená na existenci kogentních pravidel	/74
1.6.4 Závěr	/76
1.7 Závěry (Pavel Šturma)	/78
Literatura ke kapitole 1	/79

2. ROLE SOUDŮ V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

(Milan Damohorský, Hana Müllerová, Vojtěch Stejskal, Michal Sobotka, Karolina Žáková)

2.1 Úvodní poznámky a východiska (Milan Damohorský)	/81
2.2 Rozhodování ve věcech životního prostředí (Milan Damohorský)	/82
2.3 Mezinárodní soudní dvůr a Mezinárodní tribunál pro mořské právo a ochrana životního prostředí (Karolina Žáková)	/84
2.3.1 Společné poznámky	/84
2.3.2 Mezinárodní soudní dvůr	/85
2.3.3 Mezinárodní tribunál pro mořské právo	/90
2.3.4 Shrnutí	/92
2.4 Role Evropského soudu pro lidská práva v ochraně životního prostředí (Hana Müllerová)	/92
2.4.1 Úvodní poznámky	/92
2.4.2 Materiální aspekty ochrany životního prostředí Evropským soudem	/95
2.4.3 Procesní aspekty ochrany životního prostředí Evropským soudem	/102
2.4.4 Shrnutí	/104
2.5 Role Evropského soudního dvora v ochraně životního prostředí (Vojtěch Stejskal)	/105
2.5.1 Úvodní poznámky	/105
2.5.2 Jednotlivé kategorie řízení před Soudním dvorem z pohledu práva životního prostředí	/106
2.5.3 Rozhodovací praxe Soudu prvního stupně	/111
2.5.4 Procesní otázky	/112
2.5.5 Judikatura v jednotlivých oblastech ochrany životního prostředí	/113
2.5.6 Shrnutí	/123
2.6 Ústavní soudnictví a ochrana životního prostředí (Milan Damohorský)	/124
2.7 Role soudů v oblasti trestněprávní ochrany životního prostředí (Vojtěch Stejskal)	/125
2.7.1 Úvodní poznámky	/125
2.7.2 Rozhodovací praxe trestních soudů	/126
2.7.3 Jednotlivé skutkové podstaty trestných činů v oblasti ochrany životního prostředí	/128
2.7.4 Role Evropského soudního dvora v rámci vývoje komunitární úpravy trestněprávní odpovědnosti v ochraně životního prostředí	/130
2.7.5 Shrnutí	/132
2.8 Správní soudnictví a ochrana životního prostředí (Michal Sobotka)	/133
2.9 Závěry (Milan Damohorský)	/137
Literatura ke kapitole 2	/138

3. EUROPEIZACE TRESTNÍHO PRÁVA

(Michal Tomášek, Jaroslav Fenyk, Harald Scheu, Dagmar Císařová, Olga Sovová)

- 3.1 Východiska europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /140
 - 3.2 Vnitřní a vnější impulzy europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /146
 - 3.3 Rozsah pojmu „europeizace“ trestního práva (Michal Tomášek) /149
 - 3.4 Metody a principy europeizace trestního práva (Jaroslav Fenyk) /153
 - 3.5 Nástroje europeizace trestního práva (Michal Tomášek) /156
 - 3.6 Vztah europeizace trestního práva k ochraně základních práv a svobod (Michal Tomášek) /171
 - 3.7 Konkurence Evropského soudu pro lidská práva a Evropského soudního dvora v oblasti procesních práv (Harald Scheu) /176
 - 3.8 Europeizace ochrany základních práv v oblasti zdravotnictví (Dagmar Císařová, Olga Sovová) /183
 - 3.9. Závěry (Michal Tomášek) /189
- Literatura ke kapitole 3 /191

4. TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB

(Jiří Jelínek, Karel Beran)

- 4.1 Úvod (Jiří Jelínek) /195
 - 4.2 Vymezení pojmu trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /198
 - 4.3 Důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /201
 - 4.4 Kriminálněpolitické důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /202
 - 4.4.1 Reálná moc právnických osob a jejich protispoločenské aktivity /202
 - 4.4.2 Nemožnost prosazení individuální trestní odpovědnosti /205
 - 4.4.3 Mezinárodní závazky a doporučení /210
 - 4.4.4 Rovnováha práv a povinností /210
 - 4.4.5 Nedostatečná úprava deliktů odpovědnosti právnických osob mimotrestními normami /211
 - 4.4.6 Nedostatečná propracovanost mimotrestních řízení /213
 - 4.5 Kriminologické důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob (tzv. „kriminalita bílých límečků“) (Karel Beran) /213
 - 4.6 Právně dogmatické problémy zavedení trestní odpovědnosti právnických osob (Jiří Jelínek) /217
 - 4.6.1 Právnická osoba je jen fikce a není tak způsobilá jednat (Jiří Jelínek) /218
 - 4.6.2 Které právnické osoby mají podléhat trestní odpovědnosti (Jiří Jelínek) /220
 - 4.6.3 Rozsah kriminalizace právnických osob (Jiří Jelínek) /224
 - 4.6.4 Problém souběžné trestní odpovědnosti (Jiří Jelínek) /229
 - 4.6.5 Zavínění právnické osoby (Karel Beran) /233
 - 4.6.6 Sankcionování právnické osoby (Jiří Jelínek) /240
 - 4.7 Závěry (Jiří Jelínek) /245
- Literatura ke kapitole 4 /247

5. DAŇOVÉ PRÁVO ČESKÉ REPUBLIKY V KONTEXTU S PRÁVEM EVROPSKÉ UNIE
(Milan Bakeš, Marie Karfíková, Hana Marková, Radim Boháč, Petr Kotáb,
Petr Novotný, Pavlína Vondráčková)

- 5.1 Obecně k daňovému právu (Milan Bakeš, Radim Boháč) /250
- 5.2 Ústavní základy daňového práva (Milan Bakeš, Radim Boháč) /255
- 5.3 Daňová soustava (Radim Boháč) /258
- 5.4 Daňové právo evropské unie (Radim Boháč) /262
- 5.5 Daně z příjmů (Petr Kotáb) /266
- 5.6 Daň z přidané hodnoty (Petr Novotný, Pavlína Vondráčková) /277
- 5.7 Daň z nemovitostí (Hana Marková) /283
- 5.8 Převodní daně (Marie Karfíková) /290
- 5.9 Závěry (Milan Bakeš, Radim Boháč) /299
- Literatura ke kapitole 5 /302

6. NORMOTVORBA A VEŘEJNÁ SPRÁVA

(Vladimír Vopálka, Ivana Millerová, Taisa Čebišová, Lenka Pítrová,
Richard Pomahač, Jakub Handrlica, Josef Vedral, Vladimír Sládeček, Josef Staša,
Helena Prášková, Martin Kopecký, Vladimír Mikule)

- 6.1 Subjekty veřejné správy jako tvůrci norem (Vladimír Vopálka) /304
 - 6.1.1 Právní řád a dobrá správa /305
 - 6.1.2 Perspektivy /312
- 6.2 Poznámka k dobré správě (Ivana Millerová) /316
- 6.3 Politika, reformy a správní normotvorba (Taisa Čebišová) /317
 - 6.3.1 Legislativa v čase reformem /318
 - 6.3.2 Legislativní proces /319
 - 6.3.3 Důvěryhodnost reformních a legislativních procesů /321
 - 6.3.4 Politici a úředníci jako účastníci legislativního procesu /322
 - 6.3.5 Závěry /324
- 6.4 Český transpoziční deficit (Lenka Pítrová) /325
 - 6.4.1 Koordinace evropské a národní dimenze legislativního procesu /326
 - 6.4.2 Včasná příprava národního transpozičního předpisu /327
 - 6.4.3 Nástroje a techniky transpozice – komparativní pohled /329
 - 6.4.4 Česká perspektiva – některé problémy /331
 - 6.4.5 Desatero obecných doporučení /333
 - 6.4.6 Závěry /335
- 6.5 K úřední aplikaci evropského správního práva (Richard Pomahač,
Jakub Handrlica) /344
- 6.6 K vývoji právní úpravy obecně závazných vyhlášek a její interpretace v judikatuře
Ústavního soudu (Josef Vedral) /355
 - 6.6.1 Obecně závazné vyhlášky jako projev obnoveného práva na samosprávu /355
 - 6.6.2 Obecně závazné vyhlášky a judikatura Ústavního soudu v období
1993–2007 /357
 - 6.6.3 Obrat v judikatuře Ústavního soudu /361

6.7 Opatření obecné povahy: staronový jev v našem právním řádu (Vladimír Sládeček)	/ 367
6.7.1 Pojem	/367
6.7.2 Právní úmluva	/368
6.7.3 Tvorba	/369
6.7.4 Přezkum	/370
6.7.5 Závěry	/371
6.8 Statutární normotvorba profesní a akademické samosprávy (Josef Staša)	/ 372
6.8.1 K vymezení a označení statutárních předpisů	/372
6.8.2 K povaze statutárních předpisů	/374
6.8.3 K materiálnímu aspektu statutárních předpisů	/375
6.8.4 K formálnímu aspektu statutárních předpisů	/378
6.8.5 K systému statutárních předpisů	/379
6.8.6 K ochraně před nezákonnými statutárními předpisy	/380
6.8.7 Závěry	/381
6.9 Aktuální problémy vztahu soudního a správního trestání (Helena Prášková)	/382
6.9.1 Hranice mezi trestným činem a správním deliktem	/384
6.9.2 Skutkové podstaty trestných činů a správních deliktů	/388
6.9.3 Odpovědnost právnických osob za protiprávní jednání	/393
6.9.4 Závěry	/396
6.10. Porušení místních právních předpisů jako správní delikt (Martin Kopecký)	/397
6.10.1 Porušení místního právního předpisu jako znak skutkové podstaty správního deliktu	/398
6.10.2 Projednávání správních deliktů	/403
6.11. Správní soudnictví ponovu (Vladimír Mikule)	/406
Literatura ke kapitole 6	/418

7. REFORMA SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE (Petr Tröster, Jana Zemanová, Margerita Vysokajová, Věra Štangová, Kristina Koldinská)

7.1 Úvod (Petr Tröster)	/420
7.2 Nemocenské pojištění (Jana Zemanová)	/420
7.2.1 Zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb.	/420
7.2.2 Nemocenské	/424
7.2.3 Peněžitá pomoc v mateřství	/426
7.2.4 Ošetřovné	/427
7.2.5 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	/428
7.3 Úrazové pojištění zaměstnanců (Petr Tröster)	/429
7.3.1 Obecně o novém systému	/429
7.3.2 Stručný historický přehled právní úpravy	/432
7.3.3 Vymezení pojmu pracovního úrazu a nemoci z povolání	/433
7.3.4 Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	/434
7.3.5 Předpoklady vzniku odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	/435

7.3.6 Nová zákonná úprava úrazového pojištění	/436
7.3.7 Několik slov závěrem	/440
7.4. Důchodové pojištění (Margerita Vysokajová)	/441
7.4.1 Úvod	/441
7.4.2 Koncepce důchodové reformy	/442
7.4.3 První etapa důchodové reformy	/443
7.4.4 Nová koncepce invalidity a invalidní důchody	/446
7.4.5 Pozůstalostní důchody	/448
7.4.6 Závěr	/448
7.5 Státní sociální podpora (Věra Štangová)	/449
7.5.1 Pojem a účel státní sociální podpory	/449
7.5.2 Vývoj státní sociální podpory	/450
7.5.3 Nárok na dávky státní sociální podpory	/452
7.5.4 Životní a existenční minimum	/453
7.5.5 Dávky státní sociální podpory	/454
7.6 Sociální pomoc (Kristina Koldinská)	/459
7.6.1 Dlouhé čekání na reformu	/459
7.6.2 Sociální péče pro těžce zdravotně postižené občany – několik poznámek	/461
7.6.3 Pomoc v hmotné nouzi – krok správným směrem k řešení sociálního vyloučení?	/462
7.6.4 Sociální služby a jejich zcela nová, moderní koncepce	/465
7.6.5 Závěr: shrnutí a stručné zhodnocení nové právní úpravy	/467
7.7. Závěry (Petr Tröster)	/468
Literatura ke kapitole 7	/471

PŘÍLOHY

Projev guvernéra České národní banky (Zdeněk Tůma)	/473
Projev prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (František Dohnal)	/476
Zpráva z mezinárodní konference „Nové jevy v právu na počátku 21. století“ (výňatek) (Veronika Bílková, Martina Kubištová)	/478